

Indikátor ekonomického sentimentu

1 Kontakt	
1.1 Organizácia	Štatistický úrad Slovenskej republiky
1.2 Adresa	Lamačská cesta 3/C, 840 05 Bratislava
1.3 Kontaktná osoba	Martina Rosipalová
1.4 Odbor	Odbor štatistiky stavebníctva, obchodu a služieb
1.5 Telefón	+421 2 50236 341; +421 2 50236 339
1.6 E-mail	info@statistics.sk

2 Aktualizácia metaúdajov	
2.1 Dátum poslednej zmeny	25.03.2024

3 Popis štatistiky	
3.1 Popis údajov	
Údaje predstavujú hodnoty Indikátora ekonomického sentimentu a jeho zložiek, indikátorov dôvery v priemysle, stavebníctve, obchode, službách a u spotrebiteľov.	
3.2 Klasifikačný systém	
Indikátory dôvery sú roztriedené do jednotlivých odvetví na základe Štatistickej klasifikácie ekonomických činností SK NACE Rev. 2.	
3.3 Pokrytie štatistických oblastí a okruhov	

Indikátory dôvery sa vzťahujú na:

- podnikateľské subjekty, ktorých hlavná činnosť je klasifikovaná v rámci priemyselnej výroby (Sekcia C podľa SK NACE Rev. 2)
- podnikateľské subjekty, ktorých hlavná činnosť je klasifikovaná v rámci stavebníctva (Sekcia F podľa SK NACE Rev. 2)
- podnikateľské subjekty, ktorých hlavná činnosť je klasifikovaná v rámci maloobchodu okrem motorových vozidiel a motocyklov a veľkoobchodu a maloobchodu a opravy motorových vozidiel a motocyklov (Sekcie G45 a G47 podľa SK NACE Rev. 2)
- podnikateľské subjekty, ktorých hlavná činnosť je klasifikovaná v rámci dopravy a skladovania; ubytovacích a stravovacích služieb; informácií a komunikácie; finančných a poisťovacích činností; činností v oblasti nehnuteľností; odborných, vedeckých a technických činností; administratívnych a podporných služieb; umenia, zábavy a rekreácie a ostatných činností (Sekcie H, I, J, K, L, M, N podľa SK NACE Rev. 2)
- spotrebiteľov

Indikátor ekonomického sentimentu sa vzťahuje na všetky vyššie menované subjekty a spotrebiteľov v Slovenskej republike.

3.4 Štatistické pojmy a definície

Indikátor ekonomického sentimentu je kompozitný ukazovateľ počítaný ako vážený priemer indikátorov dôvery v priemysle, stavebníctve, obchode, službách a u spotrebiteľov. Indikátory dôvery za jednotlivé odvetvia sú kompozitné ukazovatele počítané ako aritmetické priemery konjunkturálnych sáld vybraných otázok:

Indikátor dôvery v priemysle:

- Objednávky
- Zásoby hotových výrobkov
- Očakávaná produkcia

Indikátor dôvery v stavebníctve:

- Úroveň objednávok
- Očakávaný počet zamestnancov

Indikátor dôvery v obchode:

- Trend podnikateľských aktivít
- Zásoby tovarov
- Očakávané podnikateľské aktivity

Indikátor dôvery v službách:

- Podnikateľská situácia
- Dopyt za posledné tri mesiace
- Očakávaný dopyt

Indikátor dôvery u spotrebiteľov:

- Očakávaná finančná situácia v domácnosti
- Očakávaná hospodárska situácia v SR
- Očakávaná nezamestnanosť
- Očakávané úspory domácností

3.5 Štatistická jednotka

- Štatistickou jednotkou za priemysel, stavebníctvo, obchod a služby je podnik.
- Štatistickou jednotkou za spotrebiteľov je fyzická osoba, ktorá má aspoň 16 rokov, je štátnym občanom Slovenskej republiky a má trvalý pobyt v Slovenskej republike.
-

3.6 Cieľová populácia

Štatistické zisťovanie za indikátor spotrebiteľskej dôvery sa realizuje za populáciu

- občanov Slovenskej republiky vo veku 16 rokov a viac s trvalým pobytom v Slovenskej republike.

Štatistické zisťovanie za indikátory dôvery v priemysle, stavebníctve, obchode a v službách sa realizuje za populáciu:

- podnikov s 10 a viac zamestnancami zapísanými v obchodnom registri;
- živnostníkov s ročným obrátom vyšším ako 5 mil. eur.

3.7 Geografické pokrytie

Údaje predstavujú hodnoty za Slovenskú republiku.

3.8 Časové pokrytie

Údaje pokrývajú časové obdobie od roku 1997 do súčasnosti. Chýbajúce údaje za Indikátor dôvery v službách a spotrebiteľskej dôvery boli pre potreby výpočtu Indikátora ekonomického sentimentu retropolované ekonometrickým modelovaním.

3.9 Bázické obdobie

- Bázickým obdobím pre indikátor ekonomického sentimentu je priemerný mesiac roku 2015.
- Bázické obdobie pre indikátory dôvery nie je relevantné pre odosielanie absolútnych hodnôt.

4 Merná jednotka

- Údaje za Indikátor ekonomického sentimentu sú vo forme indexu k bázickému obdobiu.
- Údaje za indikátory dôvery majú podobu tzv. konjunkturálneho salda.

5 Referenčné obdobie

Referenčným obdobím pre údaje Indikátora ekonomického sentimentu aj indikátorov dôvery je mesiac.

6 Inštitucionálny mandát

6.1 Právne akty a iné dohody

Právomoc Štatistického úradu Slovenskej republiky zbierať údaje vo všeobecnosti upravuje zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 540/2001 Z. z. o štátnej štatistike v znení neskorších predpisov.

Konjunkturálne prieskumy a Spotrebiteľský barometer sú súčasťou spoločného harmonizovaného programu EÚ konjunkturálnych a spotrebiteľských prieskumov vykonávaného partnerskými inštitúciami v členských a kandidátskych krajinách EÚ, koordinovaného a spolufinancovaného Európskou komisiou na základe rámcovej dohody o partnerstve.

6.2 Spoločné využívanie údajov

- Štatistický úrad Slovenskej republiky zverejňuje spracované údaje z Konjunkturálnych prieskumov a prieskumu Spotrebiteľský barometer v podobe indikátorov na svojom webovom portáli.
- Údaje sú odosielané mesačne v súlade s rámcovými dohodami o partnerstve Európskej komisii, ktorá spracúva údaje samostatne a zverejňuje vlastne zostavené indikátory, preto sa ňou zverejnené hodnoty indikátorov môžu odlišovať od hodnôt rovnomenných indikátorov Štatistického úradu Slovenskej republiky.

7 Štatistická dôvernosť

7.1 Politika štatistickej dôvernosti

Zákon č 540/2001 o štátnej štatistike v znení neskorších predpisov ukladá Štatistickému úradu Slovenskej republiky povinnosť chrániť dôverné údaje a používať ich výlučne na tvorbu štátnej štatistiky. Štatistický úrad Slovenskej republiky preto zaviedol princípy a postupy k ochrane dôverných údajov v internej Smernici o ochrane dôverných štatistických údajov doplnenej Metodickým pokynom. Kým spomínaná smernica upravuje obecné záležitosti spojené s ochranou dôverných údajov, metodický pokyn sa zameriava na konkrétne metódy a hodnoty parametrov používaných vo fáze zaistenia dôvernosti výsledkov konkrétnych štatistických zisťovaní a súborov údajov.

Zásady aplikácie ochrany dôverných štatistických údajov sú k dispozícii na webovej stránke Štatistického úradu SR:

[Politika štatistickej dôvernosti](#)

7.2 Zaobchádzanie s údajmi

Štatistický úrad Slovenskej republiky pri zabezpečovaní ochrany dôverných štatistických údajov v tabuľkách s agregovanými údajmi uplatňuje vo všetkých prípadoch pravidlo minimálnej frekvencie pre $n = 3$, t. j. agregovaný údaj za menej ako 3 podniky nie je zverejnený. Okrem toho úrad uplatňuje pre štatistické výsledky v tabuľkách s agregovanými údajmi i ďalšie pravidlá, a to najmä v prípadoch, kde to vyžaduje samostatný predpis. Úrad pri zabezpečovaní ochrany dôverných štatistických údajov vo frekvenčných tabuľkách uplatňuje pravidlá ochrany tak, aby nebolo možné odhaliť dôverné štatistické údaje o jednotlivcovi alebo skupine jednotlivcov so spoločnými vlastnosťami, ktorí sú súčasťou tabuľky.

8 Politika zverejňovania

8.1 Kalendár prvého zverejnenia

Údaje sa zverejňujú v súlade s kalendárom prvého zverejnenia, ktorý obsahuje harmonogram prvého publikovania vybraných ukazovateľov v najbližších 4 mesiacoch. Kalendár je verejne dostupný na internetovom portáli Štatistického úradu Slovenskej republiky.

[Kalendár prvého zverejnenia](#)

8.2 Prístup ku kalendáru prvého zverejnenia

Kalendár prvého zverejnenia možno nájsť na webovom portáli Štatistického úradu Slovenskej republiky na adrese:

[Kalendár prvého zverejnenia](#)

Obsahuje termíny zverejnenia údajov formou "Informatívnych správ" na webovej stránke Štatistického úradu SR:

[Informatívne správy](#)

8.3 Prístup používateľov k štatistickým informáciám

9 Periodicita zverejňovania

Mesačná

10 Dostupnosť a zrozumiteľnosť

10.1 Tlačové správy

Verejnosť je každý mesiac informovaná o zverejnení výsledkov konjunkturálnych prieskumov prostredníctvom informatívnych správ na webovom portáli Štatistického úradu Slovenskej republiky: [Informatívne správy](#)

10.2 Publikácie

Štvrťročná publikácia Spotrebiteľský barometer. Publikácia vychádza v tlačenej, aj elektronickej forme:

[Spotrebiteľský barometer](#)

10.3 On-line databázy

Údaje sú zverejnené v databázach Štatistického úradu Slovenskej republiky:

[DATAcube](#)

[STATdat](#)

10.4 Prístup k mikroúdajom

Mikroúdaje použité pre výpočet zverejnených ukazovateľov nie sú publikované.

10.5 Iné

Organizácie na národnej aj medzinárodnej úrovni, ktoré majú na základe zmlúv zadefinované aj vlastné špecifické výstupy z konjunkturálnych prieskumov a prieskumu Spotrebiteľský barometer.

Patria medzi ne:

- Európska komisia, ktorá zverejňuje vlastné výstupy na svojich webových portáloch.
- Národná banka Slovenska (na základe Rámcovej zmluvy o vzájomnej spolupráci)

10.6 Dokumentácia o metodike

Východzia metodická príručka Európskej komisie ku konjunkturálnym a spotrebiteľským prieskumom je k dispozícii na webovom portáli Európskej komisie:

[Metodické pokyny](#)

10.7 Dokumentácia o kvalite

Za účelom systematickej tvorby štatistických údajov slúžia technické projekty štatistických zisťovaní a interné metodické pokyny Štatistického úradu Slovenskej republiky ako Metodický pokyn Indikátory kvality štatistických výstupov a štatistických procesov a Metodický pokyn pre aplikovanie matematicko-štatistických metód pre štatistické zisťovanie.

11 Riadenie kvality

11.1 Zabezpečovanie kvality

Politika kvality je definovaná a verejne prístupná v dokumentoch Deklarácia kvality a Politika kvality. Základné princípy Štatistického úradu Slovenskej republiky zdôrazňujú orientáciu na zákazníka a zameranie sa na kvalitu produktov a služieb úradu. Tie sú prenesené do stratégie rozvoja Štatistického úradu Slovenskej republiky na dané obdobie vo vízii, poslaní a spoločne uznávaných hodnotách. Príručka kvality pokrýva všetky súčasti normy ISO 9001:2008. Sú vytvorené interné smernice týkajúce sa hodnotovných procesov doplnené podpornými manažérskymi procesmi a podpornými zdrojovými procesmi. Kódex postupov pre európsku štatistiku je základným pilierom celého systému manažérstva kvality.

[Deklarácia kvality](#)

[Politika kvality](#)

[Príručka kvality](#)

[Kódex postupov pre európsku štatistiku](#)

11.2 Hodnotenie kvality

V súčasnosti sú vypracované technické projekty za štatistické zisťovania zahŕňajúce nevyhnutné záležitosti spojené so vstupom údajov, kompletnosťou údajov a štatistickými kontrolami. Hodnotenie štatistických zisťovaní a metodické audity vrátane analýzy výsledkov a podávanie správ o výsledkoch sú integrované do existujúceho systému manažérstva kvality.

12 Relevantnosť

12.1 Potreby používateľov

Konzultácie s užívateľmi sú vyžadované zákonom o štatnej štatistike zdôrazňujúc spoluprácu s inými organizáciami (ministerstvá a štátne organizácie) počas prípravy Programu štátnych štatistických zisťovaní. V praxi fungujú konzultácie s užívateľmi na bilaterálnej úrovni a taktiež v rámci činností, ktoré sú pokryté akčným programom zameraným na zisťovanie očakávaní kľúčových užívateľov, podpory lepšej interpretácie a využitia štatistických produktov.

V súčasnosti kľúčovým používateľom výstupov prieskumu je Európska komisia, ktorá zastrešuje sieť obdobných prieskumov v jednotlivých členských štátoch EÚ a kandidátskych krajinách, kde slúžia ako podklad na analýzu národnej ekonomiky a spolu s údajmi ostatných členských štátov na analýzu ekonomického vývoja v celej Európskej únii a osobitne v eurozóne. Pre svoje analýzy ich využívajú aj analytici v štátnom a súkromnom sektore na Slovensku a v zahraničí.

12.2 Spokojnosť používateľov

Spokojnosť užívateľov je sledovaná prostredníctvom Prieskumu spokojnosti užívateľov s produktmi a službami Štatistického úradu SR vykonávaného pravidelne každé dva roky.

[Prieskum spokojnosti](#)

12.3 Úplnosť štatistických informácií

Údaje sú poskytované v plnej miere (100%) požadovanej rámcovou dohodou medzi Štatistickým úradom Slovenskej republiky a jeho partnermi.

Mesačné časové rady sú k dispozícii od r. 1997 v databáze Štatistického úradu SR
[DATAcube](#)

13 Presnosť a spoľahlivosť

13.1 Celková presnosť

Metodika zberu zdrojových údajov a výpočtu ukazovateľov je založená na štatistických metodických pravidlách a odporúčaníach pre kvalitatívne prieskumy, čo zaručuje štandardnú vysokú presnosť ukazovateľov.

13.2 Výberové chyby

Výberové chyby sú monitorované v rámci spracovania.

13.3 Nevýberové chyby

- Indikátor spotrebiteľskej dôvery — opytovatelia sú metodicky školení a majú k dispozícii interné metodické príručky na získanie čo najobjektívnejších a najrelevantnejších odpovedí respondentov. Na elimináciu chýb pri spracovaní sa v rámci systému zber údajov využívajú logické kontroly.
- Indikátory dôvery za odvetvia — respondenti, ktorí nevyplnia dotazník štatistického zisťovania sú opätovne oslovení. V prípade nezaslania dotazníka je odpoveď raz imputovaná na základe odpovede predošlého mesiaca.

14 Včasnosť a dochvilnosť

14.1 Včasnosť

Prieskumy sa uskutočňujú v priebehu prvých dvoch až troch týždňov referenčného mesiaca a ich výsledky su uverejňované posledný týždeň referenčného mesiaca.

14.2 Dochvilnosť

Údaje sa zverejňujú v súlade s kalendárom prvého zverejneniam.
Eurostatu sú zasielané v súlade s požiadavkami Európskej legislatívy na prenos údajov.

15 Porovnateľnosť a koherentnosť

15.1 Geografická porovnateľnosť

- Pre celé územie Slovenskej republiky platia rovnaké štatistické postupy.
- Zverejnené údaje sú výsledkom prieskumu v rámci spoločného harmonizovaného programu EÚ konjunkturálnych a spotrebiteľských prieskumov, ktorý zaisťuje, že údaje za Slovenskú republiku sú do veľkej miery porovnateľné so zodpovedajúcimi údajmi za ostatné členské a kandidátske krajiny EÚ. Každá krajina však za účelom čo najefektívnejšieho využitia dostupných údajov môže používať čiastočne odlišnú metódu zberu údajov.

15.2 Porovnateľnosť v čase

Zverejnené údaje sú porovnateľné v rámci celého časového radu od roku 1997 do súčasnosti.

15.3 Prierezová koherentnosť

Indikátor ekonomického sentimentu je porovnávaný s mierou rastu hrubého domáceho produktu. Analýzy ukazujú dobrú vzájomnú koherentnosť.

15.4 Vnútoraná koherentnosť

Údaje sú vnútorne koherentné.

16 Náklady a záťaž respondentov

ŠÚ SR sa pravidelne venuje monitorovaniu zaťaženia spravodajských jednotiek. V rámci optimalizácie štatistických zisťovaní prijíma opatrenia zamerané na zníženie ich zaťaženia. Nákladovosť a zaťaženosť na úrovni Európskych štatistických produktov a jej monitorovanie je v kompetencii Riaditeľskej skupiny pre zdroje v rámci Eurostatu.

17 Revízia údajov

17.1 Politika revízií

Revízie sú vykonávané transparentne a v súlade s interným rozhodnutím, ktorým sa vydáva politika revízií Štatistického úradu Slovenskej republiky. Rovnaká politika revízií je aplikovaná na údaje zverejňované na národnej úrovni ako aj údaje odosielané Európskej komisii. V súlade s politikou revízií sú pri revízii uvedené aj jej dôvody a charakter. Politika revízií a Kalendár revízií Štatistického úradu Slovenskej republiky sú prístupné na webovom portáli úradu:

[Politika revízií](#)

17.2 Revízia údajov v praxi

Zverejnené údaje môžu byť revidované v dôsledku sezónnej úpravy časových radov alebo dostupnosti nových, presnejších alebo opravených zdrojových údajov spravodajských jednotiek.

18 Štatistické spracovanie

18.1 Zdrojové údaje

Štatistické zisťovania:

Spotrebiteľský barometer:

- SB 1-12

Indikátory dôvery za odvetvia:

- EV STAV 1-12
- EV PRIEM 1-12
- EV OBCH 1-12
- EV VTS 1-12

18.2 Periodicita zberu údajov

- Mesačná

- Štvrtročná — vybrané otázky Spotrebiteľského barometra, nevstupujú však do indikátora ekonomického sentimentu.

18.3 Zber údajov

- Spotrebiteľský barometer: zber údajov zabezpečuje špecializované pracovisko Štatistického úradu SR v Banskej Bystrici
- Indikátory dôvery za odvetvia: zber údajov zabezpečuje odbor štatistiky stavebníctva, obchodu a služieb.

18.4 Validácia údajov

V priebehu zberu sa vykonáva automatizovaná vstupná, úplnostná a štatistická kontrola údajov.

18.5 Spôsob spracovania údajov

Z mikroúdajov sa vypočítajú percentuálne podiely jednotlivých variant odpovedí a následne konjunkturálne saldá za jednotlivé otázky a z nich jednotlivé indikátory.

Konjunkturálne saldá za jednotlivé otázky sú v zásade počítané ako rozdiely medzi percentuálnymi podielmi kladných a záporných odpovedí. Pri niektorých otázkach je tento vzťah opačný a pri niektorých otázkach v rámci Spotrebiteľského barometra sú započítavané aj čiastočne kladné/záporné odpovede. Podrobnejšie informácie o výpočte konjunkturálnych sald k jednotlivým otázkam sú uvedené v správach o kvalite jednotlivých indikátorov dôvery.

Indikátory dôvery sú kompozitné ukazovatele počítané ako aritmetické priemery konjunkturálnych sald vybraných otázok. Bližšie informácie o výpočte jednotlivých indikátorov dôvery sú dostupné v ich správach o kvalite.

Indikátor ekonomického sentimentu je kompozitný ukazovateľ počítaný ako vážený priemer indikátorov dôvery v priemysle, stavebníctve, obchode, službách a u spotrebiteľov. Pri jeho výpočte sa aplikujú nasledujúce váhy:

- Indikátor dôvery v priemysle – 40 %
- Indikátor dôvery v stavebníctve – 5 %
- Indikátor dôvery v obchode – 5 %
- Indikátor dôvery v službách – 30 %
- Indikátor spotrebiteľskej dôvery – 20 %

Údaje indikátora ekonomického sentimentu sú zverejnené v podobe indexu k priemernému mesiacu roka 2015.

18.6 Úprava údajov

Zverejnené časové rady sú sezónne upravené metódou Dainties.

19 Poznámka